

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Man kan utveckla läskunnigheten – och det lönar sig

Läskunnighetsstrategin 2030 på lätt svenska

I den här broschyren hittar du tips på hur du kan utveckla din läskunnighet och finna glädjen i att läsa.

I slutet av broschyren berättar vi också kort om vad läskunnighetsstrategin är och vilket mål den har.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Nationella läskunnighetsstrategin 2030:

Finland – världens mest multilitterata land 2030

Utgivare: Utbildningsstyrelsen, Läsrorelsen, 2022

Ombrytning: Hahmo Design Oy

ISBN 978-952-13-6831-8 (häft.)

ISBN 978-952-13-6832-5 (pdf)

Vad består läskunnigheten av?

Många olika saker påverkar läskunnigheten.

Om en person läser mycket på fritiden har hen vanligtvis en god läsförmåga.

Läsförmågan utvecklas också ofta när familjen uppmuntrar till att läsa.

Vissa saker kan också försvaga läskunnigheten.

Läskunnigheten kan försvagas till exempel av att personen har någon begränsning, såsom lässvårighet eller minnessjukdom.

För en del människor är det lätt att läsa.

För andra är det svårare.

Vi har ändå alla rätt till läskunnighet och att utveckla den.

Lätt språk gör det lättare att läsa

Om det känns svårt att läsa

kan lätt språk göra det lättare.

Lätt språk kallas också ibland lättläst.

Lätt språk är lättare än allmänspråk och därför är det lättare att läsa och förstå.

Lätt språk kan vara till hjälp till exempel

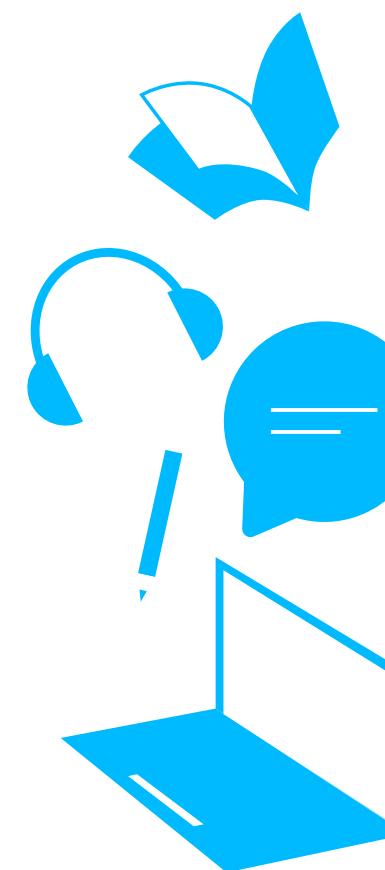
- om läsaren har en intellektuell funktionsnedsättning, minnessjukdom eller läs- eller skrivsvårigheter,
- om läsaren har ett annat modersmål än svenska.

Vem som helst som har svårigheter med att läsa kan ändå ha nytta av lätt språk.

Man kan läsa till exempel böcker, webbsidor, broschyrer och läroböcker på lätt språk.

Man kan också titta på videor och lyssna på ljudböcker på lätt språk.

Lätta bladet publicerar nyheter på lätt svenska.

Hur kan du utveckla din läskunnighet?

Man kan utveckla läskunnigheten på många sätt, och alla kan välja det sätt som passar dem bäst.

Läs och skriv ofta

Man kan utveckla sin egen läskunnighet till exempel genom att läsa och skriva många olika sorters texter.

När det är trevligt att läsa eller skriva utvecklas läskunnigheten samtidigt.

Fundera på vad som är det bästa sättet för dig att bekanta dig med olika slags texter.

Tycker du om att läsa serietidningar eller lyssnar du hellre på en ljudbok?

Kunde du testa om en lättläst bok skulle passa dig?

Eller hur skulle det kännas att skriva dikter eller söka information om ett ämne du är intresserad av?

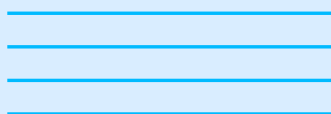
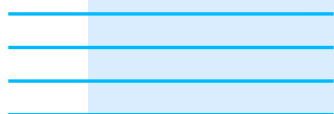
Läs tillsammans med en vän eller familjemedlem

Man kan också utveckla läskunnigheten tillsammans med en vän eller familjemedlem.

Läs en bok eller tidning tillsammans med någon annan varje dag.

Ni kan också prata om vilka tankar läsningen väckte.

Att läsa passar till exempel för familjens gemensamma stunder före läggdags.

Be om tips för att finna glädjen i att läsa

Man kan be om hjälp för att stödja läskunnigheten. Till exempel familjecenter och rådgivningar ger tips och material som familjer kan använda för att finna glädjen i att läsa.

I sociala medier och på webben kan man hitta inspirerande läskampanjer som familjen kan delta i tillsammans. Till exempel i biblioteks läsutmaningar får man tips om böcker om olika ämnen. Oftast tipsar de om böcker på allmänspråk men ibland också om böcker på lätt svenska.

Leta upp tillräckligt lätt läsning

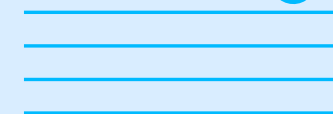
Biblioteken kan hjälpa dig att hitta lämplig läsning.

Du kan be biblioteket leta fram en intressant lättläst bok.

Bibliotek ordnar också evenemang där du kan få bra lästips.

Det är också skolornas uppgift att stödja läskunnigheten.

Om en lärobok känns för svår kan du fråga läraren om det finns en lättläst bok.

Finländarnas läskunnighet förbättras genom läskunnighetsstrategin

Finländarna är duktiga på att läsa. Forskning har ändå visat att unga idag inte läser lika bra som i början av 2000-talet.

Läskunnighetsstrategin är en plan för hur man ska förbättra finländarnas läskunnighet. Läskunnighetsstrategin har gjorts upp av Läsrörelsen vid Utbildningsstyrelsen tillsammans med en arbetsgrupp.

Finland ska bli världens mest multilitterata land

Läskunnighetsstrategin har som mål att Finland ska vara världens mest multilitterata land år 2030.

Multilitteracitet betyder att man kan skriva och läsa olika slags texter i olika situationer.

Multilitteracitet har en stor betydelse i vår vardag, eftersom vi producerar och tolkar olika slags texter varje dag.

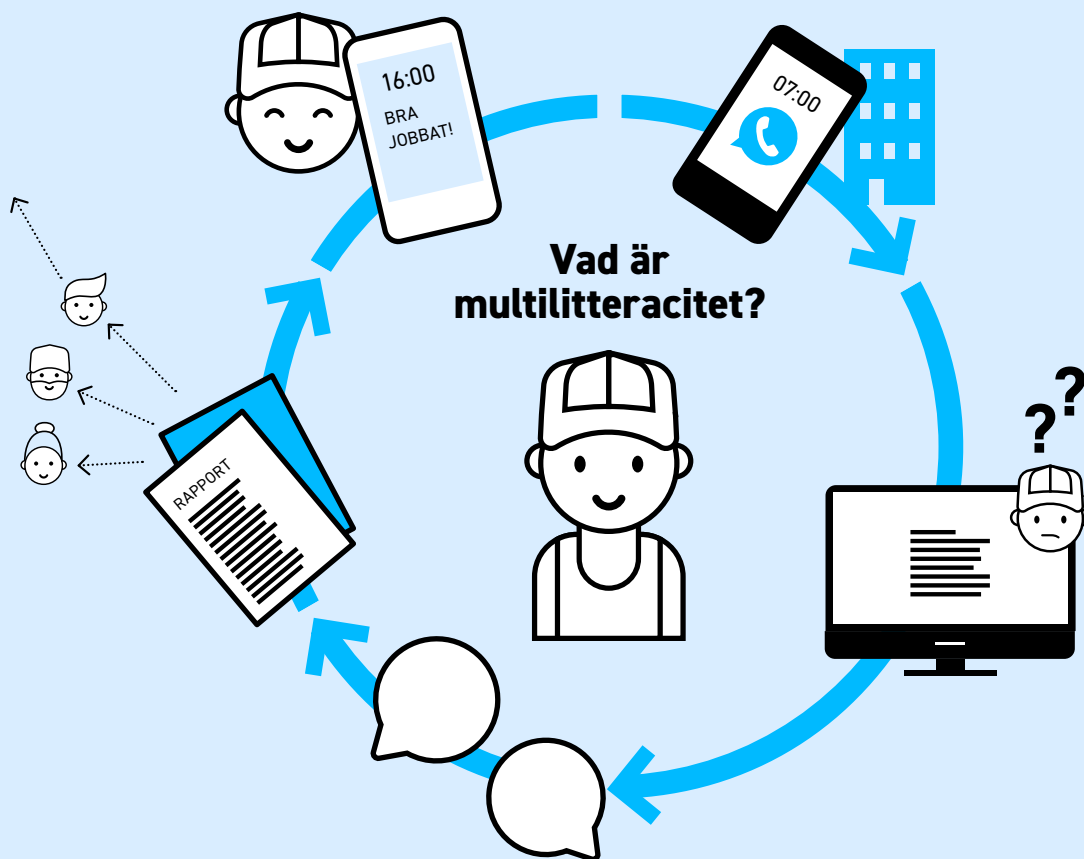
En text kan vara mer än en bok, en nyhet eller en broschyr.

Till exempel ett trafikmärke, en podcast, en musikvideo och ett matrecept är också texter.

Det är viktigt att vi kan läsa läroböcker och dagstidningar. Det är ändå lika viktigt att vi kan skriva en arbetsansökan, söka information på webben och bedöma hur pålitlig en nyhetskälla är.

När världen förändras och många ärenden ska skötas på webben är det ännu viktigare än förr att vi kan läsa och förstå många slags texter. Med hjälp av multilitteracitet klarar vi oss bättre i vardagssituationer, studier och arbetslivet.

Vad har man för nytta av multilitteracitet i arbetslivet?

Varje arbetstagare tolkar och producerar olika texter under en arbetsdag. Därför behöver hen multilitteracitet. Arbetstagarna pratar till exempel i telefon, söker information, pratar med andra, skriver rapporter och chattar.